

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se retrimit.
INERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf. Max. Augenthaler & Emerich Losner. Heinrich Schalk. Rudolf Mosse. A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Maroyl & Liebmann.
PREȚUL INSERTIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicării mai dese după tarifa și învoială.
RECLAME pe pagina a 3.a o serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 93.

Brașov, Mercuri 29 Aprilie (11 Maiu)

1898.

După cinci-șzeci de ani.

I.

Brașov, 27 Aprilie v.

Acum când este aproape ziua, în care vom serba a cinci-șzeci oară aniversarea mării și memorabilei adunări naționale dela 3 (15) Maiu 1848, va fi bine, ba neapărat de lipsă, să ne dăm seamă de drumul greu, ce l'am parcurs noi Românii în jumătatea de vec, care se încheie, și de experiențele, ce le-am făcut în acest lung drum.

Intrebarea ce ni-se impune este: de unde am pornit și unde am ajuns după cinci-șzeci de ani de stăruințe și lupte?

Organul nostru, care a conlucrat și la mișcarea de reînnoire națională de acum cinci-șzeci de ani, totdeauna a cerut și a stăruit, ca noi Românii să nu ne abatem dela calea dezvoltării noastre istorice; totdeauna și mai ales în deceniile din urmă — când situațiunea noastră politică și națională a suferit o schimbare atât de mare — am ținut și am susținut, că nu trebuie să lăsăm nici un moment din vedere luptele și jertfele, ce le-au adus antecesorii noștri pe altarul patriei, al limbei și al naționalității noastre, căci numai astfel vom fi feriți de a rătăci din drumul cel drept și de a șovăi acolo, unde cu toată energia, cu toată tăria convingerii și cu toată abnegarea trebuie să perseverăm.

De unde am pornit în primăvara anului 1848?

Sosise timpul, ce încă cu mulți ani mai înainte l'au prevădut unii bărbați deștepți și luminați nu numai din tabăra privilegiaților și a domnilor feudali, ci și din sinul poporului nostru care nu era decât *misera contribuens plebs*, timpul când principiile drepturilor omului și ale libertății, egalității și frăției proclamate de marea revoluțiune franceză — și-au făcut drum până în

mijlocul Europei, măturând și de aici feudalismul cel ruginit.

Cei ce erau amenințați să-și pierdă privilegiile, erau cuprinși de mari îngrijiri, că ce se va alege din aceste privilegii și din domnia lor, dacă milioanele de popore nemaghiari, cari — după căderea iobăgiei — recăștigându-și libertatea individuală vor pretinde ca urmare firească și drepturi naționale. Scim, că Ștefan Szechenyi cu mulți ani înainte de 1848 arăta conaționalilor săi acest pericol pentru domnia lor și-i conjura să se ia cu binele pe lângă Români, Slavi și Germani și să-i câștige pentru limba și cultura maghiară, promițându-le în schimb desființarea iobăgiei și participarea la viața constituțională maghiară.

De aci a venit mișcarea de maghiarizare cu măsurile extreme luate în direcția acesta de dietele unguresci și imitate din cas în cas de dietele feudale transilvană; de aci a venit agitațiunea turbată pentru uniunea Ardealului cu Țara ungurescă, condusă de orbul Wesselenyi și având de țintă maghiarizarea acestei țări prin așa zisa „contopire a națiunilor surori“.

Dacă au fost îngrijați feudații unguri pentru domnia lor, nu mai puțin îngrijați erau bărbații luminați ai națiunii noastre, ca nu cum-va acele planuri ale adversarilor noștri să zădărnicească răscolul libertății, ce suridea și Românului de vécuri împilat, și ast-fel din sclăvia fizică acesta să ajungă într'o sclăvia spirituală și morală.

Aceste îngrijiri și temeri — pe lângă dorul nespus de libertate și pe lângă voința fermă de a asigura națiunii române un viitor demn de ea — au fost motorul acelei mișcări naționaliste, care a făcut adunarea dela Dumineca Tomii și printr'asta a pregătit și a făcut și adunarea națională, ce s'a ținut la 3 (15) M.

și în zilele următoare pe Câmpia Blășiului.

Sufletul acestei mărețe mișcări în fruntea căreia se aflau toți bărbații noștri de seamă și pînunși de sfânta lor chemare, încunjuțați și ajutați de nobila însuflețire a junimei române, a fost *ideea de naționalitate*. Zeleșii ei propovăduitori erau stăpânii situațiunii, ei au dat direcțiune spiritelor în acele mărețe adunări.

Consecența naturală a fost, că adunările amintite s'au pus pe tărîmul revindicării drepturilor naționale. Moțiunea, ce a primit'o adunarea națională de pe Câmpul Libertății, prin care națiunea română se declară și proclamă de națiune de sine stătătoare pe temelul libertății egale cu celelalte națiuni conlocuitoare, a anunțat lupta pentru libertate și drepturile naționale. Atunci formulându-se și postulatale națiunii române, s'au angajat toți membrii imensei adunări de-a lupta „pe cale dreaptă și legiuită, cu toate puterile“ pentru realizarea acestor postulate.

Din ziua în care adunarea națională a luat acest angajament, pe care l'a întărit în mod solemn și prin jurământ, era dată direcțiunea luptei, era trasă linia drumului, ce avea să-l străbată poporul român, nișuind neîntrerupt și neobosit de a ajunge la ținta dorită a libertății naționale.

Pentru prima-ora după vécuri de întunec și restricte s'a inseninat atunci orizontul politic al poporului român, înălțându-se stindardul naționalității române pe pământul transilvan. În jurul lui aveau să se grupeze toți naționaliștii români și el avea să dea direcțiunea, în lupta pentru drept și libertate tuturor celor, cari după usul constituțional se cuprindeau în numirea de partida națională română.

De aici am pornit în primăvara anului 1848.

La serbarea zilei de 3 (15) Maiu.

„Tribuna“ din Sibiu de Marți 28 Aprilie (10 Maiu) publică un „*Apel pentru serbarea de 3 (15) Maiu*“, semnat de d-nii Dr. Ioan Rațiu, George Pop de Băsești, Iuliu Coroian, Dionisiu Vaida, Dr. Teodor Mihali, Rubin Patiu și Dr. D. Ciuta. Reproducem aici în întregul său acest apel:

Frați Români! Numai câte-va zile ne mai despart de ziua cea mare, când se va implini o jumătate de secol dela cea dintăit și cea mai mare adunare națională, pe care părinții și străbunii noștri, deșteptați de glasul timpului, au ținut'o la Blăși pe *Câmpul libertății*, statornic și proclamând acolo, înaintea lui Dumnezeu și a lumii întregi, cu convingerea și cu tăria, ce li-o da un public de 40 de mii: *principiile și pretensiunile naționale*, cari și astăzi constituiesc temelul credului nostru politic.

Un sentiment de religiozitate ne cuprinde sufletul gândindu-ne, prin cursul unui semi-secol, la modul cum s'au sciut manifesta Românii atunci și un cutremur ne sgudue ființa întregă privind în jur și cumpănind în minte estrem de grava situație, ce ni-s'a creat. Dér din adăncul sufletului îndată răsare schinteia nădejdei sfinte, care alungă întunerecul prezentului și o tainică voce ne țiece, cu glas mângăietor: *Inainte, căci veți învinge*.

Când ne gândim acum la faptele îndeplinite și suferințele îndurate de poporul nostru în decursul alor cinci-șeci de ani, tot mai mult ni-se întăresce credința, că, mai curând ori mai târziu, totuși *vom învinge*, pentru-că cu noi este dreptatea, și cu noi este Dumnezeu.

Vom învinge, pentru-că un popor, care a sciut da dovezi așa de strălucite de conștiință și de maturitatea sa politică, cum au dat Românii la 1848, este un popor de viță, menit să seversască încă fapte mari în istoria omenimei.

Priviți numai la iobagii români, aserviți pământului, robi volniciei stăpânilor săi tirani și fanatici, cum au ridicat frunțile lor încrețite, când spiritul timpului i a atins, și cum au înălțat glasul lor puternic

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Scrisori din Italia.

Nenumitei prietene.

III.

Italia în 30 de zile.

Cu fantasia lui Jules Verne ocolesc pământul în 80 de zile — nu însă cu trenurile italiene.

Și totuși! În acele 30 de zile am cutriat o țară, care cuprinde în sine o lume întregă, o lume, în care nu există o „aurea mediocritas“, ci numai extreme: frumos și urit, sublim și josnic, bogat și sărac, o lume pentru care numai un cuvânt există, și acesta o redă întregă: Italia.

Și nu numai în spațiu, înșirate una lângă alta, stau extremele acestei lumi, ci ele există și în timp: O fabrică de biciclete lipită de un mausoleu roman.

De abia acuma, când de departe străbat cu gândul toate câte le-am vădut și

le-am simțit în aste 30 de zile, pricep pe Dionis al s'ermanului Eminescu.

....Privesce-ți mâna cu amândoi ochii, apoi închide unul, privesce cerul instalat într'o picătură de rouă și te vei convinge, că totul e relativ — crede-te pe vremea lui Alexandru cel Bun și vei fi Dan.

Nu patru săptămâni, ci mii și mii de ani am trăit în aste 30 de zile!

Și deorece ți-am făgăduit în scrisoarea I să te fac părtaș de bogățiile italiene, te voi conduce în scrisorile viitoare prin toate aceste vremi. Căci mai mare bogăție, decât a trăi câte-va mii de ani, nu cred că imi vei pute cere, mai ales că o putem face, rămânând tot așa de tineri, cum suntem acum.

Dér tot în scrisoarea dintăi ți-am spus, că vreau să ar om aședat, de aceea să sci, că nu t'oi purta în sbor, ci încetinel, împărțind pul în patru ere: Era de fum, era la mâie, era de mucegai și era de sulf. — sunt adimenitoare aceste at-facție guvern am trecut eu în adevăr

prin ele, vei pute trece și D-Ta cu fantasia.

Acum pregătesce-te de drumul, pe care te va conduce

April 1898.

Sextil.

IV.

Intăia eră de fum.

— St. Gotthard, Milano, Genova, Riviera, Monte-Carlo, Nizza. —

La Göschenen intri în tunelul st. Gotthard și după 20 de minute cu trenul accelerat ești erăși la lumina zilei în Airolo. Ai plecat dintr'un orașel nemțesc și te pomenesci într'un sat italian, căci deși Airolo nu se ține de regat, totul aici îți arată, că ești în Italia.

Cunosc de bună seamă „dialogul“ din „Senilia“ lui Turghenieff. Cu toate acestea îl voi cita aici tradus întreg, căci așa ceva frumos se poate ceti și de două-ori.

Cele mai înalte piscuri ale Alpilor... Un șir întreg pe prețipșuri săpate în stâncă... La mijloc, în inima munților.

De-asupra munților un cer verdu-

deschis, mut. O răscolă puternică, ce pătrunde totul; omăt tare, scilpitor; din nea ies piscuri de stâncă sinistre, înghețate, infurtunate.

De amândouă părțile orizontului se ridică două nămile de uriași: *Fecióra* și sinistrul *Finsteraarhorn*.

Și *Fecióra* țiece cătră vecinul său: „Ce se întâmplă jos în afundim?“

Vuesc pe lângă ei mii de ani: o singură clipită. Și tunând răspunde *Finsteraarhorn*: „Norii deși acoper pământul... Așteptă!“

Erăși se scurg mii de ani: o singură clipită.

— „Și acum?“ întrebă *Fecióra*.

— „Acum ved; jos e totul încă cum a fost: peștri și mic. Ape albastre, păduri negre și grămeți sure de pietri. Și în jurul lor mișună gândăcei — sci, de aceea cu două picioare, cari n'au putut încă până acuma să ne mardărescă cu pasul lor.“

— „Acestia-s ómenii?“

— „Da, ómenii!“

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Mai 1898.

Renta ung. de aur 4%	120.85
Renta de corone ung. 4%	99.25
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.30
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	120.25
Bonuri rurale ungare 4%	97.25
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Impr. ung. cu premii	160.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.25
Renta de argint austr.	102.05
Renta de hartie austr.	101.75
Renta de aur austr.	121.15
Losuri din 1860.	143.—
Actii de-ale Bancei austro-ungara	914.—

Actii de-ale Bancei ung. de credit.	386.25
Actii de-ale Bancei austr. de credit.	358.75
Napoleonori	9.55
Marci imperiale germane	58.85
London vista.	120.80
Paris vista	47.67 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.90
Note italiene.	44.50

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Mai 1898.

Banota rom. Cump.	9.52	Vënd.	9.55
Argint român. Cump.	9.47	Vënd.	9.50
Napoleonori. Cump.	9.55	Vënd.	5.57
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Marci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	101	Vënd.	102.—

PUBLICAȚIUNE!

Socotela cassei orfanale pro 1897 esaminată de comptabilitatea orașenească și clausulată se află în decursul a 15 zile la oficiul sedriei orfanale orașenești in decursul orelor de birou spre esaminare, stând fiă-căruia in drept, de a-și așterne eventualele observații in decursul amintitului timp la subscrisul magistrat.

Brașov, 6 Mai 1898.

Nr. 251,1—1. Magistratul orașenesc.

Medic român în Karlsbad

Med. Univ.

Dr. Romulus L. Crăciunu

Medic clinic in spitalul univers. imp. reg. din Viena (clinica D lui consilier de curte Prof. Neusser). Specialist pentru morburile interne. Medic al asociațiunii pentru îngrijirea studenților morboși din Viena. Protector: Majestatea Sa Impăratul etc. etc.

Ord. din 1 April până in 1 Octombrie dela orele 6—11 a. m. și 2—5 p. m. in Mühlbadgasse casa „Schwarzes Ross“.

198,12—0.

Losuri ale loteriei de clasă reg. ung.

pe cât vor fi disponibile **se capătă** la casa de bancă **NUSSBÄCHER & BEER Brașov (Transilvania).**

Prospecte stau la dispoziție.

212,2—10.

Sticlărie, Porcelan, Lampe.

Subscrișii avem onorea a aduce la cunoștința on. public,

că am cumpărat

Magasinul de Sticlărie și Porcelan

al firmei **Karl Müller,**

și vom continua acesta afacere sub firma:

successorii lui KARL MÜLLER, JEKELIUS & STOTZ.

Ne rugăm ca se fim onorați tot cu aceeași încredere, ca și antecesorul nostru.

Cu totă stima:

successorii lui KARL MÜLLER, Jekelius & Stotz.

2=3,241.

Se vinde en gros și în detal.

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker

legător de cărți, și lucrător de galanterii, Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onorabilului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce esistă de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectueșc toate lucrările ce cad in sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școlă legată, până la cea mai fină legătură de lux in piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. esecutând cât se pôte de bine și de esact.

Avënd lucrătorii de toate specia escelent pregătiți, acesta legătoria de cărți pôte se esecute iute și foarte ieftin tot ce se pôte cugeta mai bun in aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. in toate esecutiunile posibile.

Despărțământ deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoșelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununi și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,
legător de cărți,
Strada porții Nr. 22.

9—0

Strada porții Nr. 22.

ABONAMENTE

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni.	3 fl. —
Pe șese luni.	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni.	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni.	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou, se binevoiescă a scribe adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei“.

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potă face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați se binevoiescă a arăta in deosebi, când voiesc ca espedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonează din nou se binevoiescă a scrie adresa amurit și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“